

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради Інституту
педагогічної освіти і освіти дорослих
НАПН України
протокол № 5 від «29» травня 2018р.
Голова Вченої ради
Л.Б. Лук'янова

ПОЛОЖЕННЯ

**«Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації
освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії
в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України»**

Київ 2018

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення регламентує порядок зарахування результатів неформальної освіти, здобутих здобувачами ступеня доктора філософії, підготовка яких здійснюється у межах освітньо-наукових програм в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, з метою сприяння академічній мобільності, врахування індивідуальних запитів, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку. Положення також застосовується для зарахування результатів неформальної освіти за умови використання інших кредитних систем на основі здійснення експертного оцінювання і визнання навчальних досягнень, кваліфікацій здобувача шляхом автоматичного трансферу кредитів з використанням європейського трансферу та накопичення кредитів.

1.2. Положення «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України» (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.13.2013 р. №11341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №519 від 25 червня 2020 р.), Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у закладах вищої освіти.

1.3. Відповідно до Закону України «Про освіту» (Стаття 8) особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Інститут визнає ці види освіти, створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіхвидів.

II. ОСНОВІ ТЕРМІНИ І ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою

освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (далі – ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Кредити присвоюються здобувачам після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується належним оцінюванням.

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей). Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові. Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, що можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися у системі формальної, неформальної чи інформальної освіти.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній освіті.

ІІІ. ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЗДОБУТИХ ШЛЯХОМ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

3.1. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Право на визнання результатів навчання у неформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

3.2. Зарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається.

3.3. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, поширюється лише на нормативні дисципліни освітньо-наукових програм, що реалізуються в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, оскільки вибіркові дисципліни здобувач може обирати самостійно з переліку, що дає йому змогу вивчати те, що є для нього більш пріоритетним і бажаним, а також забезпечує розвиток його індивідуальної освітньої траєкторії.

3.4. Інститут може визнати результати навчання, здобуті у неформальній освіті, в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів передбачених відповідною освітньо-науковою програмою підготовки майбутніх докторів філософії.

3.5. Зарахуванню можуть підлягати результати навчання шляхом неформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені навчальною програмою, силабусом даної навчальної дисципліни.

3.6. Для зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач подає завідувачу випускового відділу:

- заяву (додаток 1);
- завірені у встановленому порядку копії документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання). У випадку подання зазначених документів іноземною мовою заявник подає їх переклад, нотаріально завіреним в установленому порядку);
- опис заходу неформальної освіти (інформаційний лист, запрошення, програма тощо).

3.7. Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у їх зарахуванні він мав би можливість пройти підготовку з відповідної дисципліни у повному обсязі.

3.8. Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, насамперед передбачає: розгляд заяви завідувачем випускової комісії; рекомендацію на розгляд предметної (циклової) комісії, яка визначає можливість, форми та строки проведення атестації для визнання результатів навчання, які були набуті у неформальній освіті. Склад, діяльність предметної

(циклової) комісії регулюється відповідним Положенням

3.8. Комісія може рекомендувати: повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти. Повне зарахування результатів неформальної освіти рекомендують у випадку, коли вивчена дисципліна співпадає із запланованими результатами навчання (компетентностями) або має несуттєві відмінності, а також близька за обсягом і змістом (не менше, ніж на 75 %). Часткове зарахування рекомендують у тому випадку, коли дисципліну визнають не повністю, і за деякими темами необхідно додатково проводити переатестацію. У цьому випадку зарахування дисципліни здійснюється за результатами виконання індивідуального завдання, складеного екзамену або пройденої співбесіди.

3.9. Предметна (циклова) комісія розглядає надані документи, проводить співбесіду із здобувачем та/або зараховує результати навчання, або призначає атестацію.

Предметна (циклова) комісія приймає до уваги результати неформального навчання та може присвоїти кредити з дисциплін, що відповідають вимогам відповідної освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Комісія визначає змістовну відповідність результатів неформального навчання та навчальних дисциплін, керуючись переліком компетентностей і результатів навчання, досягнення яких передбачене освітньою програмою здобувача. На основі навчальної програми, силабусу навчальної дисципліни комісія визначає обсяги перезарахування в кредитах ЄКТС.

3.10. Предметна (циклова) комісія визначає метод оцінювання результатів навчання, відповідно до навчальної програми. Здобувачу надається можливість ознайомитися з програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які виносяться на підсумкове оцінювання. Здобувача ознайомлюють з критеріями оцінювання та правилами оскарження результатів.

3.11. Підсумкова оцінка зазначається згідно з документом здобувача, що підтверджує участь у заході неформальної освіти. Комісія в обов'язковому порядку визначає підсумкову оцінку за її відсутності в документі (сертифікаті, свідоцтві тощо). У випадку відсутності підсумкової оцінки комісія проводить контрольний захід.

3.12. Предметна (фахова) комісія надає 5 робочих днів для підготовки здобувача до підсумкового контролю (з кожної навчальної дисципліни) та 10 робочих днів для написання письмової роботи (за необхідністю).

3.13. Підсумковий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену. Комісія виставляє підсумкову оцінку за прийнятою шкалою ЄКТС. За підсумками роботи фахова комісія складає протокол, у якому міститься висновок про повне (часткове) зарахування чи незарахування відповідної навчальної дисципліни. У випадку прийняття рішення про повне зарахування здобувач звільняється від вивчення зарахованої дисципліни. Під час повного зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень студента (якщо така відображена в документах).

3.14. За наявності сертифікату з іноземної мови на рівні B2 та вище дисципліна «Іноземна мова» обов'язкової частини навчальних планів усіх спеціальностей усіх рівнів перезараховується з підсумковою оцінкою «відмінно».

3.15. За підсумками оцінювання предметна (циклова) комісія оформляє протокол, у якому міститься висновок щодо зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни, вивчення якої здійснювалося у неформальній або інформальній освіті.

3.16. У випадку прийняття комісією рішення про зарахування навчальної дисципліни в цілому, завідувач аспірантури вносить до навчальної картки здобувача: назву зарахованої дисципліни, загальну кількість годин/кредитів, підсумкову оцінку оцінка та вказується підстава щодо зарахування (номер протоколу). Якщо зарахуванню підлягають окремі розділи чи теми – результати атестації з заходу неформальної освіти в обов'язковому порядку враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

У разі негативного висновку комісії щодо визнання результатів неформальної освіти здобувач має право звернути з заявою про апеляцією до директора Інституту. Директор своїм наказом створює апеляційну комісію у складі заступника з наукової роботи, гаранта програми, завідувача випускового відділу та науково-педагогічних працівників випускової кафедри, які не входять до складу предметної (циклової) комісії. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обгрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Всі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради та затверджуються наказом директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

По затвердженні нової редакції Положення попереднє втрачає чинність.

ДОДАТОК 1

Здобувача ступеня вищої освіти

(доктор філософії)

групи _____

(аббревіатура групи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

здобувача вищої освіти)

ЗАЯВА

Прошу перезарахувати результати навчання, отримані мною у неформальній освіті навчальної дисципліни _____, кількість кредитів ЄКТС _____, оцінка _____

(назва дисципліни)

Результати навчання отримані мною під час вивчення _____

(он-лайн або очного курсу, у т.ч. курсу іноземної мови; стажування, участі у програмі обмінів; участі у конференції, конкурсі, олімпіаді, тренінгу, семінарі, майстер-класі, бізнес-школі тощо)

Копії документів, що підтверджують результати участі здобувача у заходах неформальної освіти додаються:

(свідоцтво, диплом, сертифікат тощо)

(найменування закладу (підприємства, установи, організації), що видав документ)

Дата подання заяви: _____

Підпис здобувача вищої освіти